

Tradycję muzealnej biblioteki varsavianistycznej łączyć należy z czytelnią czasopism, otwartą 13 października 1938 roku w ramach wystawy „Warszawa wczoraj, dziś, jutro” zorganizowanej w Muzeum Narodowym. Powstanie samej Biblioteki związane jest z datą 24 marca 1948 roku, kiedy powołano do życia Muzeum Historyczne m.st. Warszawy. Jego X Działem była Biblioteka.

Zbiory biblioteczne były ściśle związane z profilem działalności Muzeum i stanowiły głównie warsztat naukowy dla jego pracowników i naukowców. Gromadzenie rozpoczęto od przejmowania likwidowanych księgozbiorów, m.in.: zbiorów byłego Muzeum w Rapperswilu (1953) czy Ligi Morskiej i Kolonialnej. W 1964 roku Biblioteka otrzymała druki zwarte, czasopisma i druki ulotne z unikatowej kolekcji bibliofila i historyka dr. Ludwika Gocla.

Obecnie Biblioteka Muzeum Warszawy poszerza swój profil działalności i gromadzenia, aby zainteresować tematyką varsavianistyczną także szersze grono użytkowników – młodzież, studentów, mieszkańców stolicy i wszystkich, których losy lub pasje związane są z Warszawą. Co roku organizujemy konkurs literacki dla dzieci i młodzieży, związany tematycznie z Warszawą.

Od roku 2014 trwa współpraca z Mazowiecką Biblioteką Cyfrową, dzięki której najciekawsze publikacje z naszych zbiorów są skanowane i udostępniane on-line. Od czerwca 2015 trwają prace nad elektronicznym katalogowaniem zbiorów Biblioteki.

Obecnie Biblioteka Muzeum Warszawy posiada ok. 30 tys. vol. druków zwartych i ponad 5 tys. vol. czasopism. Są to dane z inwentarzy papierowych oraz od roku 2015 prowadzonych inwentarzy elektronicznych. Nie są to dane precyzyjne. Szacujemy całość zbiorów na 40-45 tys. egz. po rekatalogizacji wszystkich materiałów bibliotecznych.

W zbiorach mamy również 134 rękopisy oraz 213 starodruków, w tym dzieła Kromera czy Bartosza Paprockiego.

W latach 2013-2017 biblioteka przeszła „pełny lifting” przy okazji projektu Muzeum OdNowa, czyli „Modernizacja, konserwacja, oraz

digitalizacja obiektów zabytkowych siedziby głównej Muzeum Warszawy przy Rynku Starego Miasta w Warszawie” dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014. W bibliotece nie tylko odnowiono pomieszczenia i zakupiono nowy sprzęt, ale i stworzono duże nowoczesne magazyny biblioteczne.